

ting-
nýtt

Atli Dam:

— Strand-
ferðslan
siglir í
heimildar-
loysi

— Strandferðslan siglir í heimildarloysi í dag, tí hon hefur ekki eina krónu at sigla fyrri. Skal Strandferðslan rekast fyrri það, sum er sett av til hana, er það eitt stórri mál, sum figgjarnevndin ikki kann taka stöðu til einsamöll, segði Atli Dam, tá uppskot javnaðarflokksins um eykajáttan til Strandferðsluna var til 1. viðgerð friggjadagin.

A figgjarlógini fyrri verandi ar hefur SL eina játtan upp á 16 mill. kr. Síðan hefur hon fingið 8 mill. kr. í eykajáttan. Men hetta er ikki nóg mikið. Tí í orðaskiftinum upplýsti Olaf Olsen, at sambært eini rakstrarætlan for Strandferðslan at brúka 29 mill. kr.

Adolf Hansen helt, at Strandferðslan varð ríkin órationelt og at hon hevði ov nógv smá skip.

Finnbogi Isaksen helt hinvegin, at Strandferðslan var væl ríkin. Hann dugði ikki at siggja, at nakar skaði var at brúka 30 mill. kr. til Strandferðsluna av eini figgjarlóg sum nærkast eini milliárd.

Asbjørn Joensen segði, at hann var bilsin, tá Strandferðslan var skorin niður til 16 mill. kr. Hann helt ikki, at 30 mill. kr. var nóg mikið, og visti á øki, sum ikki vóru nógv væl útbýgd.

Hilmar Kass segði seg heldur ikki vera samdan í sparipolitikkinum hjá landsstýrinum viðv. samferðslu, postverki og útvarpi. Hann mælti til at kanna, hvernji ferðalið eru ov dyr, og visti á, at tey, sum nýta ein ágóða, eiga at gjalda ein stórri part.

Pauli Ellefsen segði, at tað var neyðugt at fáa tamarhald á útreiðslum hjá Strandferðsluni, sum hefur eina bruttutúrløslu upp á 100 mill. kr., og visti á, at nakarð var spart, men ikki nóg mikið.

Annars segði lögmaður, at landsstýrið hevði spart 150—200 mill. kr. í nominellum virði yvir nokur ár við at steðga sekunderum bergholsgerum. Henda spariætlan stendur við enn.

Skal landskassin veðhalda fyrri útvið 40 mill. kr. í Gullfinni:

Djúp
ósemja í
samgonguni

Sjálvstýrisflokkurin tekur ikki undir við uppskotinum hjá landsstýrinum um nú at veðhalda 21,2 mill. kr. fyrri Gullfinn. Tá uppskot frá javnaðarflokkinum um eina loysn fyrri útbygging av svartkjaffaveiðu og -viðgerð fall, vildi hann umhugsu málið av nýggjum. Í tjóðveldisflokkinum er bert ein maður fyrri uppskotinum

Stór ósemja er í lögtinginum um «Gullfinna-málið». Ikki bara millum samgongu og andstöðu. Men eisini innan-hysis í samgonguni — og tjóðveldisflokkurin er heldur ikki samdur.

Av samgonguflokkunum tekur sjálvstýrisflokkurin ikki undir við uppskoti landsstýrisins um at veðhalda fyrri norsku lánunum hjá Gullfinni.

Men við tað at Javnaðarflokkurin undir allari málsviðgerðini hefur sagt, at hann fer at atkveða fyrri uppskotinum, hefur verið skiligt, at málið fór at verða samtykt.

Tá uppskotið hjá landsstýrinum friggjakvæðið var til framhald av 2. viðgerð, kom vendi, og eftir ynki frá javnaðarflokkinum beindi lögtingsformaðurin málið av nýggjum í figgjarnevndina.

Hetta hendi eftir at eitt uppskot til samtyktar frá javnaðarflokkinum, sum ma. miðjar imoti at finna eina heildarloysn fyrri veiðu og viðgerð av svartkjaffi, var fallið.

Tá hetta uppskotið fall, helt javnaðarflokkurin, at grundarlagið undir at hava Gullfinn verandi í Føroyum var farið. Flokkurin vildi tí umhugsu málið av nýggjum.

Enn er tí óvist, hvat úrslitið verður í hesum stóra máli. Verður uppskotið frá landsstýrinum framt, veðheldur landskassin tilsamans fyrri útvið 40 mill. kr. í Gullfinni.

Landskassin skal veð-
halda 21,2 mill. kr.

Beinleiðis orsøkin til alt málið er, at Gullfinnur klarar ikki skyldurnar.

Hann hevði fyrstu nýggju mánaðirnar í fjør 3,7 mill. kr. í halli aðrenn avskrivningar.

Í viðmerkingunum til uppskotið, sum landsstýrið legði fram 16. desember, verður upplýst, at reiðarið hevði ikki klára at rinda rentur og avdrög. Sum vora fallin í juli í fjør. Hendan terminin var 2,3 mill. kr. Og í januar fullu 2,2 mill. kr. til gjaldingar.

Talan er um 1. og 2. prioritetsløn, sum Norsk Skibshypotekbank (14,7 mill. kr.) og Låneinstitutt for Skibsbbyggere (6,5 mill. kr.) ávika-vist hava, og krevja bátn seldan, um ikki ein loysn finst.

Uppskotið hjá landsstýrinum miðar imoti at fáa heimild at veðhalda fyrri hesum báðum lánunum. Og tað er tað sama sum at leggja peningin út í hesum forum.

Undir viðgerðini býtti figgjarnevndin seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin í figgjarnevndini, Ivan Johannesen, Atli Dam, Adolf Hansen, Ove Mikkelsen, Annfinn Kallsberg og Øssur D. Jacobsen, tekur undir við landsstýrinum.

Atli Dam hefur tó egnar viðmerkingar til málið og setur eitt uppskot fram til samtyktar. Ove Mikkelsen hefur eisini sínar egnu viðmerkingar til málið.

Minnilutin, Asbjørn Joensen, setur eisini eitt uppskot til samtyktar.

Hevur ikki fingið roynt

Meirilutin í figgjarnevndini, sum vil veðhalda fyrri Gullfinni, skjýtur tó upp at broyta uppskotið hjá landsstýrinum, soleiðis at tað í lög-aruppskotinum verður sagt, at tað eisini fevnir um fallin avdrög og rentur.

Hendan støðutakanin er grundað á, at landsstýrið í sínum viðmerkingum metir, at tað er skeið at lata skipið fara av landinum, tí tað hefur ikki fingið roynt, hvørjar møguleikar tað hefur í veiðu, tað er ætlað til.

Landsstýrið visir eisini á, at Gullfinnur seinastu tíðina hefur avreitt svartkjaffi til matna og leggur dent á, at her er møgulega ein framtíðarloysn. Annars hefur landsstýrið ikki nakrar ávisar, serligar, ætlanir á hesum øki.

Afturstig, um skipið fer

Atli Dam hefur drúgvar viðmerkingar til málið. Tær snúgvá seg um gongdina, stöðuna í lotuni, tann figgjarlaga spurningin í dag og í framtíðini, um útbygging á landi og á sjógvi og viðgerðarmøguleikar.

Atli Dam visir á, at tá talan var um at útvega skip til at royna nýggjar møguleikar — t.d. at veiða svartkjaffi — vóru tingmenn greiðir yvir, at almennur stuðul var neyðugur í eina tíð.

Atli Dam sigur, at hesar royndir eru komnar væl ávegis, men eru ikki loknar. Tí heldur hann, at skipið eigur at vera í landinum.

Eisini visir hann á, at javnaðarflokkurin leingi hefur vist á, at útbygging innan veiðu og viðgerð av svartkjaffi er neyðug, og at landsstýrið átti at havt givið innflutnings- og byggiloyvi til nokur svartkjaffaskip. Men hesum hefur landsstýrið noktað fyrri.

Og atli Dam slær fast: «Skal nú skipið, ið hefur frægastu veiðuevnini — men ikki viðgerðarmøguleikarnar ella møguleika fyrri at sleppa av við fongin til matna — fara av landinum, er vandi fyrri, at útbyggingin fær eitt slíkt afturstig, at vit ikki vinna hetta aftur eftir tveimur árum».

Eingin loysn frá lands-
stýrinum enn

Í viðmerkingunum kemur Atli Dam eisini inn á spurningin um viðkaðu kreppulansheimildina og um uppskotið hjá javnaðarflokkinum um skilabótalan — t.e. saneringsløn — upp á 70 mill. kr. til endurfígging av útlendskum lánunum.

Hesi mál vóru fyrri í desember. Tá fekk landsstýrið heimild at viðka kreppuláni við 15 mill. kr. sum eina fyrilsloysn, meðan landsstýrið ta segði, at tað vildi koma við eini nýggjari lógávu um ábøtur á figgjarspurningin í januar í ár. Men einki uppskot er komið enn og kreppulanslógini var bert galdandi til 1. desember.

Atli Dam sigur, at fyriliggjandi uppskot er aftur eitt prógv um ráða- og atgerðarloysi hjá samgonguni í vinnulivsmálum.

Uppskotið hjá javnaðarflokkinum til samtyktar áleggur landsstýrinum at endurskoða bannið móti útbygging av veiðuorkuni av svartkjaffi, at landsstýrið seinast 1. april skal leggja fram ætlan um útbygging av orkuni til viðgerð av svartkjaffi til matna og av veiðuorkuni, ið kreyst til útvegan av samsvarandi veiðunøgð, og at enda verður landsstýrinum álagt beinanvegin at koma við uppskoti um skilabøtur (endurfígging) til fiski-

flotan.

20 mill. kr. fyrri nýtsluna?

Ove Mikkelsen hefur eisini drúgvar viðmerkingar, men setur einki uppskot fram.

Ove Mikkelsen visir á, at verður baturin seldur nú, missa landskassin og privatmenn hvørt einasta oyra, meðan norðmenn útvega sær ein biligan bát, sum foyringar hava blött fyrri at fáa niður á nakrar og tjúgu mill. kr.

Tí er spurningurin í dag, um vit skulu lata bátn av landinum aftur til Noregs og gjalda nakrar og tjúgu millio-nir krónur til norðmenn fyrri nýtsluna, sigur Ove Mikkelsen.

Tí mælir hann øllum tingmonnum til at varðveita farið, hóast útlit eru til — sambært rakstrarætlan frá grannskoðaravirkunum hjá Paula Ellefsen — at Gullfinnur fer at geva hall í verandi árið.

Men partamenninir hjá Ova Mikkelsen taka ikki undir áheitan hansara. A tingsins røðarapalli fekk Ove Mikkelsen so at siga ábreiðslu frá framsøgumanni tjóðveldisflokksins, Peturi Reinert.

Einki figgjarligt
grundarlag

Sjálvstýrisflokkurin, Asbjørn Joensen, heldur fast við áskoðanina flokkurin hevði, tá Gullfinnur varð keyptur — nevniliga tvør-andi sjálviløga (ov litil egin-peningur, blaðm.) og eitt vørandi vørandi rakstrar-úrslit vegna tvørrandi veiðu-møguleikar.

Asbjørn Joensen visir á, at sum er, veðheldur landskassin 10,4 mill. kr. í Gullfinni. Harafturat koma so tær 21,9 mill. kr., uppskot er

at veðhalda um. Soleiðis røkkur samlaða veðhaldsupp-hæddin upp á tær 32,3 mill. kr. Afturat hesum leggur sjálvstýrisflokkurin so tey fálnu avdrögin.

Sjálvstýrisflokkurin heldur ikki, at figgjarligt grundarlag er undir projektinum, men við tað at landskassin missir tær 10 mill. kr., hann veðheldur fyrri, um trolarin fer av landinum, og tí Gullfinnur hefur roynst væl í seinastuni, hefur flokkurin eitt uppskot til samtyktar.

Sambært hesum verður landsstýrinum álagt at fyrreika endurfígging og at kanna møguleikarnar at selja Gullfinn til menn ella virki, sum hava eginpening, so at skipið ikki fer av landinum og at figgjarligur missur landskassans verður so litil sum møgulegt, um skipið verður selt á tvingisupphøoi.

Vil umhugsu málið aftur

Tá uppskotini komu til atkveðugreiðslu eftir 2. viðgerð, fall fyrst uppskotið hjá sjálvstýrisflokkinum. Síðan varð uppskotið hjá meiriluta samtykt. At enda varð uppskotið hjá javnaðarflokkinum felt.

Eftir at uppskotið hjá javnaðarflokkinum var fallið, boðaði hann frá, at hann fór at umhugsu stöðuna av nýggjum, tí hann metti, at eftir uppskot hansara var fallið, var grundarlagið fyrri at varðveita Gullfinn ivingar-samt. Eftir ynki frá javnaðarflokkinum varð málið aftur beint í figgjarnevndina, aðrenn tað kemur til 3. viðgerð.

Tá uppskot koma til atkveðugreiðslu er annars vanligt, at uppskot frá minnilutum koma fyrst til atkveðugreiðslu, men í hesum føri tók tingformaðurin eitt uppskot frá einum meiriluta framum.

Fleiri tingmál — m.a. málini um pensiónirnar, íbúðargrunnin og siglingarmálið — vóru til viðgerðar í lögtinginum friggjadagin, men vegna plástrót sleppa tey ikki við í dag.